

Nr 156. (Bih. nr 83.)

Utlåtande med anledning af väckt förslag om ändrade anordningar vid den kliniska afdelningen för kvinnosjukdomar vid Sabbatsbergs sjukhus.

Sedan kanslersämbetet för Uppsala universitet och karolinska medikokirurgiska institutet i skrifvelse till stadsfullmäktige med förordande öfverlämnat en framställning från institutets lärarekollegium därom, att klinisk undervisning måtte få meddelas på de olika afdelningarna af kommunens då nyinrättade sjukhus vid Sabbatsberg af lärare vid institutet, hvarvid särskildt anhållits, att en lämplig mindre afdelning måtte på det föreslagna sättet upplåtas för kvinnosjukdomar och läkarevården där öfverlämnas åt lärarne i ämnet vid karolinska institutet, så beslöto stadsfullmäktige den 3 juni 1879, att förevarande framställning från karolinska medikokirurgiska institutets lärarekollegium icke kunde i vidsträcktare mån bifallas, än att en mindre afdelning af Sabbatsbergs sjukhus upplåtes åt institutets lärare i kvinnosjukdomar med rättighet för dem att därstädes hålla klinik, mot villkor att icke några kostnader för kommunen däraf blefve en följd, att institutet underkastade sig de villkor, som å hälsovårdsnämndens sida uppställdes för att noga bestämma den kliniske lärarens ställning till sjukhusets administration och förekomma hvarje rubbning af den normala gången i sjukhusets verksamhet, samt att öfverenskommelsen emellan kommunen och institutet kunde när som helst häfvas efter viss på förhand bestämd, å någondera sidan skedd uppsägning.

Med anledning af detta beslut upprättades den 22 augusti 1879 emellan hälsovårdsnämnden och karolinska institutet ett kontrakt angående den gynekologiska kliniken, hvilket kontrakt finnes intaget i tredje bandet af den kommunala författningssamlingen för Stockholm sid. 16, 17.

I en den 30 oktober 1905 väckt motion (nr 22) har herr Romare efter en motivering, till hvilken utskottet får hänvisa, hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta anmoda hälsovårdsnämnden att vid behandlingen af det väckta förslaget om utvidgning af Sabbatsbergs sjukhus tillse, att sådana anordningar vid den gynekologiska afdelningen därstädes vidtagas, att tillfälle blifver beredt för de patienter, som sådant önska, att erhålla vård af läkare med speciell utbildning

i kvinnosjukdomar utan skyldighet för patienten att låta använda sig för klinisk demonstration.

Med öfverlämnande af särskilda yttranden dels till nämnden af styrelsen öfver Sabbatsbergs sjukhus dels till styrelsen af sjukhusets öfverläkare och af sjukhusdirektören har hälsovårdsnämnden, såsom bihanget n:r 83 utvisar, utlåtit sig öfver motionen och därvid till en början framhållit, att frågan om sjukhusets utvidgning väl fortfarande vore beroende på nämndens åtgärder, men att det vid utarbetande af byggnadsförslaget vore af vikt att hafva klargjord den ställning, som stadsfullmäktige kunde komma att intaga till det i motionen angifna syftemål, hvarför nämnden ansett sig böra redan nu afgifva yttrande öfver motionen. I själfva saken har nämnden hemställt, att motionen icke måtte föranleda någon åtgärd från stadsfullmäktiges sida, samt till stöd härför anført, bland annat, hurusom nämnden vore fullt öfvertygad om att vederbörande läkare skulle fortfarande såsom hittills låta sig angeläget vara, att tillse, det ingen patient skall mot sin vilja blifva föremål för klinisk demonstration.

Bland de betingelser, som fästats vid stadsfullmäktiges medgifvande till anordnandet af en klinisk afdelning för kvinnosjukdomar vid Sabbatsbergs sjukhus, förekommer, såsom ofvan erinrats, att hälsovårdsnämnden skulle äga uppställavillkor för att bestämma den kliniske lärarens ställning till sjukhusets administration och betrygga den normala gången i sjukhusets verksamhet. I nu förevarande hänseende hafva emellertid icke några särskilda föreskrifter blifvit af nämnden meddelade.

Sådana ordningsregler hafva däremot af nämnden utfärdats den 5 april 1889 för kliniken vid sjukhuset S:t Göran, och stadgas i § 7 af dessa ordningsregler: »Vid undersökning af kvinnor bör den största hänsyn till dessas blygsamhet iakttagas och endast den kvinna af tjänstgörande undersökas, som blifvit honom till patient af läraren tilldelad. Ingen kvinna må för öfrigt mot sin vilja användas för klinisk demonstration.» Nu har väl hälsovårdsnämnden meddelat, att det vid den kliniska undervisningen å Sabbatsbergs sjukhus, oaktadt saknaden af uttryckliga föreskrifter i ämnet, kunnat iakttagas, att ingen patient mot sin vilja göres till föremål för klinisk demonstration, men synes det utskottet önskvärdt att särskild åtgärd från nämndens sida vidtages till undanrödjande af allt missförstånd i förevarande afseende. På grund af det anförda, och då utskottet lika med

hälsovårdsnämnden anser en uppdelning af det ifrågavarande sjukhusets gynekologiska afdelning i två afdelningar, en klinisk och en icke-klinisk, icke vara tillräddlig, hemställer utskottet:

att stadsfullmäktige med anledning af herr Romares motion n:r 22 för 1905 må hos hälsovårdsnämnden göra framställning därom, att lämpliga åtgärder vidtagas till betryggande af att patienter, som intagas å den gynekologiska afdelningen vid Sabbatsbergs sjukhus, icke mot deras vilja göras till föremål för klinisk demonstration; samt att herr Romares förevarande motion i öfrigt icke må till någon stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 juni 1906.

Reservation

af herr *Norström*: »Om enligt utskottets förslag »lämpliga åtgärder» skola af hälsovårdsnämnden vidtagas, hvilket knappast torde kunna tolkas på annat sätt än att särskilda bestämmelser utfärdas »till betryggande af att patienter, som intagas å den gynekologiska afdelningen vid Sabbatsbergs sjukhus icke mot deras vilja göras till föremål för klinisk demonstration», torde, för att sådana bestämmelser ej skola blifva en död bokstaf, det komma att fordras, att patienterna tillfrågas härom, och med största sannolikhet blir häraf följden den, att den kliniska undervisningen därmed omöjliggöres. Då, såsom de sakkunnige framhållit, detta skulle vara till stor skada för såväl kommunen som för undervisningen och det synes mig, att afgörandet, huruvida en patient bör underkastas demonstration, bör kunna såsom hittills med fullt förtroende lämnas åt afdelningens öfverläkare, har jag liksom hälsovårdsnämnden yrkat, att utskottet måtte föreslå stadsfullmäktige besluta, att motionen icke måtte föranleda någon åtgärd från stadsfullmäktiges sida.»

Herr *Herlitz* har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i detta ärendes behandling inom utskottet.